

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden csütörtök és vasárnap reggel.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedés.
hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Tizennegyedik évfolyam.

Előfizetési árak:
Égész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 60 fill. — Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Tisza István beszéde.

Az obstrukciós szószátyárkodás és technikázás visszataszító környezetéből, mint hívogató és gyönyörködtető oázisok emelkednek a magasba Apponyi, Andrassy, Tisza szónoklatai. Ilyenkor látjuk csak igazán, hogy mily irigylendő magas fokon állhatna a magyar parlamentarizmus és hogy az obstruktorok jóvoltából mily posvány legfenekén fetreng.

Tisza István gróf nem hiába vezérgyénisége a munkapárti tábornak. Szava tanít és irányít. És hiába áll ő a közlegényi sorba. Ott a tábornok, ahol ő van. Hétfői beszéde igazi hadvezéri ténykedés volt, mely nemcsak a saját erősségeit ismertette meg és fejtette ki, hanem az ellenfél gyengeségeit is leplezte.

Ez a két főirány vonul végig a hatalmas beszéden, mely után nem kétséges többé, hogy a hadsereg reformja a nemzet legfőbb érdekéből, sürgősen szükséges és hogy annak költségeit, ha kissé nehezen is, de elbirjuk. Kétségtelen ezekután az is, hogy hosszabb-rövidebb ideig tartható ellenzés után a véderő reformja törvénnyé fog válni,

elsősorban azért, mert nem lehet feltételezni az ellenzék belátásáról, hogy végletekig erőltetné a dolgot, másodsorban pedig azért, mert, ha az ellenzék belátásába vetett hit nem teljesednék, a többség kénytelen lesz a dolgot megoldani.

Azok a »saját erősségek«, melyekre fentebb céloztunk és melyeket Tisza oly meggyőzően kifejtett, a következők:

A választáson a nemzet annak a pártnak adott többséget, melynek katonai programja a kilences bizottság követeléseivel egyezik és az ujonclétszám felemelést is magában foglalta, újabb követelések és bonyodalmak támasztása nélkül. Amiből következik, hogy az ellenzék támaszthat ugyan újabb bonyodalmakat, és kockára teheti a nemzet és korona között helyreállt összhangot, de e törekvése a nemzet kinyilvánított akarataiba ütközik.

Magyarország élethivatása és létezésükélete, hogy mint egy nagyhatalom egyenlőjüen részese vegyen részt a világalakulásban és intézze sorsát. Így jött létre — sok százados küzdelem után az 1867-iki paritásos államszövetség Ausztriával, mely kialakulás keretében önmagunk iránt tartozó köteleességünk

hadi erőnket összegyűjtve és kifejtve a Balkán-államok független fejlődését biztosítani és nekik tanácsul, erős segítségül szolgálni.

A hadsereg fejlesztésével önmagunknak és szövetségeseinknek is tartozunk és így e fejlesztés kötelességünk, amely kötelesség teljesítéséért rekompenzációt követelhetünk. Ezt a fejlesztést meg nem tagadhatjuk, mert, ha hadseregünk gyöngye, erőteljes és sikeres külpolitikát nem folytathatunk.

A magyarság fejlődését és érvényesülését a hadseregben nem kell félteni. Ennek főfeltétele: a magyar tisztakar, mi azonban a tisztképzés lassúságánál fogva csak bizonyos idő múlva, fokozatosan érhető el. A zászló és jelvénykérdés is meg fog oldatni, minden »junktim« nélkül. A munkapárt hamarabb megoldja e kérdést junktim nélkül, mint az ellenzék junktimmal.

Az ellenzék gyöngeségét leplezte le Tisza, midőn meggyőzően kifejtette, hogy a Justh-párt a koalícióban megakadályozta Andrassy katonai programjának megvalósítását, a maga katonai programját pedig kihivhatetlennek nyilvánította ki és annak megvalósítását a jövő nemzedékre háritotta. A Kossuth-pártra

TÁRCA.

A színi évad végén.

Visszapillantás.

— A »Bajai Hírlap« eredeti tárcája. —

Több éve már, hogy egy-egy színi évadnak végén egy kis rezümébe foglalom össze mindazt, amit arról a szezonról mondani meg írni lehet. Hol a darabok tárgyi statisztikáját állítottam össze, megállapítva, hogy minden műfajból hány került színre; hol arról a változásról elmélkedtem, melynek a színházlátogató közönség izlése alá van vetve; hol más téma került a tollam hegyére.

Ez alkalommal oly tárgyat választottam, melyről előre és biztosan, tudom, hogy csak halavány sejtelmekkel bír róla az a közönség, melyet pedig a kulisszák titokzatosnak látszó, de mindenesetre nem hétköznapi élete nagyon sokott érdekelni.

Ez a téma a színész munkája.

Alig van olyan élethivatás, melyről zavarodottabb, sőt tán helytelenebb fogalmak keringenek a közönség körében, mint a Thália papjaié.

Arról az ódsí, az égnek hála immár elavult fölfogásról, mely a színészen en bloc éppen a komoly munkának szökevényeit, sőt a társadalmi moráinak hajótöröttjeit látja, manapság már nem is kell beszélni. Most, mikor a színésztől saját hivatása éppoly komoly és hosszas elméleti és alaki képzettséget követel, mint minden egyéb pálya, senkisésem ítélezhetik e tekintetben úgy, mint évtizedekkel ezelőtt.

E pályának másik, kevésbé igazságtalan, de eléggé ferde megítélése a színészt csak az utcáról ismeri. Ez a fölfogás a színészt érdekes embernek tartja, ki egészen más, egészen sajátos légkörben él. Mintha csak más bolygóról szakadt volna e sártekére, úgy tekint a laikus publikum a színészre. Ugyanezzel az érdeklődéssel nézi perze az artistát is, sőt azt a négert vagy kinaít is, kit a véletlen elbete hoz. Az ismeretlenség érdekessége az a prizma, mely a valóságot csak tört sugarakkal, fantasztikus színekben mutatja annak, ki körösztül tekint rajta.

Sokkal méltányosabb, sokkal magasabb, de még mindig nem teljes az a szempont, amelyről a kellő és igazságos kritikai érzékkel bíró

ember a színész munkájának eredményét, vagyis magát az előadást itéli meg. Akiben van műérzék és van igazságérzet, az megérti, az átérzi, hogy a színpadon mozgó és beszélő embernek tevékenységét játéknak hívják ugyan, pedig munka az a javából, munka, melynek hatványkitevői a tehetség, a szorgalom, a gyakorlat, szóval a természetnek és az egyéni akaratnak tudatos eredményei. És aki föl tudja fogni, hogy mily erős munka a játék, az bizonyos elismeréssel is fog róla szólni és még elítélő kritikájában is keresni fogja a mentő körülményeket.

Pedig még ez sem az igazi, a teljes munka, melyet a színész végez. Az előadás olyan, mint a tavaszi szemle a Vérmezőn vagy a Schmelzen. Fölvonul a sok század és ezred, harsan a zene, perdül a dob, zendül a zenényszó, tarkállik a sok egyenruha, ragyognak a fegyverek, csillognak a szemek, s a legfőbb hadur kifejezi megelégedését a közönség pedig egy szép látványunk emlékeivel tér vissza otthonába... De hogy az a szegény baka mennyit izdadt, mennyit fáradt, míg a paradémasort megtanulta, hogy az a dőlőceg huszár hányszor fordult le a lórlól, míg az az attak hibátlan siker-

vonakozólag pedig kifejtette, hogy ez a párt nyíltan állást foglalt az obstrukció ellen és kapott mandátumai nagy részét is ennek az állásfoglalásnak köszönheti. Amiből következik, hogy e párt részvétele az obstrukcióban következtelen és program-ellenes. De következtelen Andrassy Gyula gróf magatartása is, mert Andrassy helyeselte az ő, Tisza István katonai programját, de ellenzi Khuen-Hédervári grófét, holott az ő (Tisza) katonai programja teljesen azonos Khuen-Héderváryéval. Következten Andrassy gróf még abban is, hogy félti a 67-es alkotást és mostani állásfoglalásával mégis azokat erősíti, akik a 67-nek ellenfelei.

De nem folytatjuk tovább. Tisza beszéde nem rövid ismertetést, de alapos tanulmányozást kíván. A beszéd egyik legnyomatékosabb kijelentése, hogy az obstrukcióval szemben Tisza István teljesen magáévá teszi a miniszterelnök álláspontját. Köztudomású, hogy a miniszterelnök az obstrukcióval szemben a várakozás álláspontjára helyezkedett. Igen helyesen. Reméljük azonban, hogy e várakozásnak meg lesz a határa. »Sunt certi denique fines.« És bármily extázisba ringatják is magukat az obstrukció legujabban fölsküzdött papjai, annyi bizonyos, hogy obstrukcióval se parlamentet vezetni, so országot kormányozni nem lehet.

Hisszük, hogy végre is az ellenzékben felülkerekedik a jobb belátás és lehetővé teszi a rendes törvényhozói munka folytatását. Ha azonban e hitünk megghiúsulna, reméljük, hogy a parlamenti többség és a kebeléből alakult kormány meg fogják találni a szükséges eszközöket a parlamenti kisebbség féktelenkedéseinek megabólázására.

rült: ki keresi azt a diszszeme órájában? A sok felszadó, de elfojtott sóhajtás, a sok titkos könyecse, a sok verejték, a mérheterlen türelem: tán a legfőbb hadur sem kérdi őket, fő, hogy jól ment legyen minden.

Diszszeme, császárparádé az előadás is, és a publikum nem is sejtí, mennyi gond, mennyi tanulás, mennyi gyakorlat, sokszor mennyi harc és könnyhullatás előzte meg az előadást.

A próba: ez a színész munkája; az előadás jóformán már csak annak eredménye.

Jó időben, rossz időben, hidegben-melegben, éhesen, fáradtan, akárhogyan, de ott kell lenni a próbákon. Lehet, hogy x vagy y ma nem is játszik; próbája azonban kettő is van, egy olvasópróba valami drámai ujdonságból, melynek lehetetlen stílusától előre is égnek meredez a haja, meg egy énekpróba, melyet hamar el lehetne végezni, de sajnos, egyik vagy másik kartársnak botfüle van, folyton újra meg újra kell kezdeni.

Aki soha színi próbát nem látott, az nem ismeri a színész munkájának területét és értékét. És e munkában nincs szünet; ez alól

A tüzoltóság.

Minden évadnak megvannak a maga aktualitásai, melyek között helyell-közzel szomorúak, végtetesek is akadnak. Fagy, jég, áradás, szárazság, stb. szinte kalendáriumi pontosság-gal következnek egymásra, s az ember, ha hőies és előrelátó, jó eleve m-gtesz mind-n óvintézkedést, hogy ezek az elemi csapások váratlanul és védtelenül ne találják.

A nyári időnek egyik aktualitása a gyakori tüzvész. A nagy szárazság idején minden könnyen tüzet fog; elég egy szákra a vonat kéményéből, elég egy eléjtett gyufaszál, hogy készen legyen a veszedelem. Hozzá nyaratszaka kivált fáluhelyen minden épkézláb ember künn dolgozik a mezőn; otthon csak a legöregebbje meg a legapraja marad. A gyerekek néha fölügyelet nélkül vannak, tüzhöz jutnak és megvan a baj. Sokszor aztán kevés a víz a kutakban, a leirhatatlan hőiség is megnehezíti az oltást és sok hajléktalanná vált ember szomorúan siratja ezekre menő kárát, sok évi fáradsága gyümölcsének pusztulását.

Olvasom a lapokat, alig van csak egy szá m is, mely ez időtájt egy vagy két tüzesetről nem számolna be. A veszedelemnek ezen gyakorisága lehetetlen, hogy gondolkodóba ne ejtsen bennünket, lehetetlen, hogy figyelmünket újra és nyomatékosan rá ne irányítsa tüzoltóságunknak roppant primitív és fejletlen voltára, melynek utóbb is sajnálattal tapasztaltuk.

Nem vádolunk senkit, hisz nem a viszálynak, az elkeseredésnek magvát akarjuk elhinteni, hanem a békés megértés útján kívánjuk keresni és megtalálni e régóta vajudó kérdésnek végleges és kielégítő megoldását. Nem beszélünk Pató Pál politikáról, mert igazságtalanok volnánk, hisz tudjuk és szívesen el is ismerjük, hogy a tüzoltóság rendezése felé már sok lépést tettünk. De azt nem hallgathajuk el, hogy ami eddig történt, mégis inkább az irott malasztnak jellegével bír, azzal pedig tüzet oltani nem lehet.

Nem ankeioit, nem memorandumok, nem tervezetek teszik az üdvösséget, ha egyébként még oly jók és üdvösséket volnának is.

Tenni kellene végre már valamit. Ki kell lépni a cselekvés mezejére. Oly közérdekű, oly életbevágó kérdésben, minő a tüzbiztonságé,

nem dispenzál a pillanatnyi kedvetlenség vagy a másmlően sürgős elfoglaltság.

Ehhez járul a rendkívüli munka: az igazgatóé, akinek valóban az egész Euróóra kiterjedő érzékkel, nem vétsek szónival, szíjjattal kell lennie minden ujdonságot, hogy idejében megszerezhesse; aki ma Kassára utazik, hogy meghallgasson egy szubrettet, holnap Marosvásárhelyen hallgatja végig egy drámai színésznek kabinet-arabját, közben Budapestten szerződött két kardalost és elintéz egy folyamodványt a nyugdíjpénztárnál. Vagy a rendezőé, akinek végtelen türelemre van szüksége, hiszen ő is olyan, mint a többi: érzékeny. Vagy a titkáré, kinek száz emberrel akad dolga naponként. Vagy a sugóé, kinek ott kell lennie minden próbán, minden előadáson. Vagy az ügyelőé, aki ha nem vigyáz, a legnagyobb bajba keverheti az egész előadást.

Munka biz ez mind, még pedig a javából. Munka, melyet méltányolnunk kell, munka, melynek nagyságára és értékére főleg most hívjuk fel a közönségünk figyelmét, amidőn e munka deák mesterei távozóban vannak.

lehetetlen, hogy le ne omoljanak a pártkerek, melyek sajnos sok hasznos munkának keretét megkötötték már, lehetetlen, hogy együtt ne érezzem mindenki, hogy vállatve ne igyekeznek mindenki jóvátenni hosszú éveknek mulasztásait.

Kérjük, szép szóval, de hangos szóval kérjük az illetékes köröket, kérünk mindenkit, akit illet: Ne halogassuk e kérdésnek megoldását akkorra, amikor letális álmunkból megint valami nagy elemi csapás emberéletnek és vagyonnak gyászos pusztulás lesz kénytelen fölrázni bennünket — egy időre.

HIREK.

Bucszuszó.

A jelen számmal befejezem a Bajai Hirlapnál való hirlapirói tevékenységemet. A jelen alkalommal egyttal bucsut veszek Baja város közönségétől is, mert hivatásom a holnap napon más munkakörbe szólit.

Mi mondanivalóm is lehetne egyéb a válás órájában, mint az őszinte hála és köszönet szava mindazok iránt, kiket hét esztendőnek hosszú folyamán tisztelni, szeretni megtanultam? E város közönsége az volt számomra, ami a hitrege Anterszának sző anyja, a föld: ahányztor érintkezni vele, mindannyiszor nagyobb erőt éreztem tagjaiban. Magam is e város közönségével való érintkezéséből merítettem erőt és tanultam lelkesedést ama munkásságomból, melynek hibáit és fogyatkozásait magamnak vindikálom, esetleges eredményeit és sikereit pedig készöremest háritom vissza eredeti forrására, a publikumra.

Mit mondjak még a bucsuzás perceiben? Emberek vagyunk mindnyájan, és a klasszikus mondásnak igazságát magam is vallom: Emberi dolog velem is megeshetik. Ha tehát azon idő alatt, melyet e városban töltöttem, bárkit is megsértettem volna: írja az általános emberi gyöngöseségnek, ne pedig, a rosszakaratnak rovására és bocsássá meg annak, amit ez nem vétett. Béke velünk!

Körülményeim nem engedik, hogy mindazoktól, kiktől magam is szerettem volna elkövetkezni, személyesen bucsuzzam el. Fogadják tehát ezton s ily alakban is változatlanul őszinte Istenhozzádat!

Magyarász Ferenc.

Lapunk szerkesztősege nem mulaszthatja el, hogy őszinte és igaz köszönetét ne fejezze ki Magyarász Ferenc tanár urnak azért a fáradhatatlan, bugó működéséért, melyet lapunk kebelében kifejteni szives volt. Szívöböl kívánjuk, hogy ékes tollá a hirlapirodalom dicőségére tovább is ragyogtassa!

— Személyi hir. Werner Adolf dr. főgimnáziumi igazgató f. hó 28-án hosszabb szabadságra utazott.

— Lökertben ma vasárnap este táncestély a mohácsi és zombori vendégek tiszteletére.

— Egy hadnagy tragédiája. A szomszédos Solnán állomásozó ulánus-század egyik hagnyaga, Stiel Lajos menyasszonya látogatására Dunapenteleére uaazott, ahol hirtelen kitört rajta az örület, úgy hogy elmeögyögtézetbe kellett szállítani.

— A hőiség áldozata. Szekszárdról jeletik lapunknak, hogy a hetivásáron egy alsónáiai földműves hirtelen összeesett és mielőtt kórházba szállíthatták volna, meghalt. Az orvosi vizsgálat napszúrast állapított meg.

— **A teniszversenynek**, melyről a lap múlt számában megemlékeztünk, részletes programja a következő: I. Női egyes. II. Férfi egyes. Nevezők: Köhgyi Aranka (B. S. E.), Köhgyi Józsa (B. S. E.), Miskolczy Irma (M. T. E.), Tonheiser Zella (M. T. E.), dr. Borczy Kálmán (B. S. E.), Deutsch Valér (M. T. E.), dr. Horváth Lajos (B. S. E.), dr. Lovassy Ödön (B. S. E.), Major László (B. S. E.), dr. Reiser Péter (B. S. E.), Rüll Miklós (M. T. E.). A versenybírók tagjai: dr. Boros J., dr. Ertl L., Heller R., Kereszti Ö., dr. Koller I., Székely Leó. Az előmérkőzések ma d. u. 4 órakor vették kezdetüket, folytatódnak holnap, vasárnap d. e. a döntőt pedig holnap d. u. 5 órakor lesznek. Díjkiosztás vasárnap este, a vendégek tiszteletére rendezendő táncestélyen a Lőkerben. Belépő díj az előmérkőzésekre 50 fillér, a döntőre 80 fillér, a verseny egész tartamára 1 kor. Az első bajai tenisz versenyre utoljára felhívjuk az érdeklődők szíves figyelmét és lelkes támogatást kérünk. — A rendezőség.

— **A dunamelléki református egyházkerület** Petri Elek budapesti lelkész választotta meg egyházi jegyzőnek. Az egyházi és világi tanácsbírói állásra szükebb szavazat lesz Bilkei Pap István theol. igazgató és Kiss Kálmán tanár, illetőleg dr. Kiss Ernő tolnamegyei főügyész és Bernáth Géza nyug. kuriai másod elnök között.

— **Hajás, elzsirosodott** egyének megszabadulnak a felesleges zsírtömegetől, ha naponként reggelizés előtt és vacsora után 1—2 órával egy-egy borospohárnyi valódi **Ferencz József-keserűvizet** meleg vízzel együtt megisznak. Ez a kúra nagyon kényelmes és nem jár annyi fáradsággal és idővesztéssel, mint a soványító kurák általában. Leidesdorf, a nagyhirű bécsi orvostanár, megállapította, „hogy a természetes Ferencz József-keserűviz hatásában abban válik, ki hogy kisebb adagokban is hat és hosszabb használat után sincsenek rossz következményei.» Mingig használni kell olyankor, ha szükség van rá, de tanácsos néha olyankor is használni, a mikor azt hisszük hogy szükségtelen. A valódi Ferencz József-keserűvizet jobb fűszerüzletekben és az összes gyógytárakban árusítják.

— **A baj ritkán jön egyedül.** Wagenblatt István Józsefvárosi polgártársunknak egyszerre halt meg otthon egy gyermeke aghártyalobban és a kórházban egy kis leánya skarlátban. A harmadik gyermek pedig beleesett a pincébe és dobhártyarepedést szenvedett. A derék család iránti részvét általános.

— **Raktárfosztogatók.** A bátaszéki állomásnak két raktármunkása, Péter János és Halbländer János, fölfeszítették a raktárt és az ott lévő borszállítmányt alaposan megdézsmálták, de rajtaveszték a lopásán.

— **Aratás után a legjobb** program: Pöstyén-fürdő. Ki gyógyulni, ki üdülni megy oda és mindegyik megtalálja azt, amit keres. A világhírű kénes iszapforrások tudvalevőleg még a legbetegbebb, legbénább embert is talpra állítják. A szórakozást keresők részére pedig oly változatos időtöltés áll rendelkezésre, amint csak egy valóságos világfürdő nyújthat. Innen van az, hogy Pöstyén-fürdő évről évre hatalmas lépcsőkben fejlődik és az idén is 3000-rel növekedett a fürdővendégek száma.

1311

— **Miért pótolhatja csak egy tejtartalmú készítmény az anyatejet?** Mert összetételében a természethez hű mar. dr. és nem tartalmaz mesterkelt, vegyileg előállított részeket, melyek megemésztésével a csecsemő gyomra hiába fáradozna. A Nestlé féle gyermekliszt az egész világon elért rendkívüli eredményét például csak azon körülménynek köszönheti, hogy főalkatrészé tiszta alpesi tejből áll. »A Nestlé féle gyermeklisztet hosszú tapasztalat után szívesen ajánlom,« — mondá dr. Dirner tanár, a budapesti bábaiskola igazgatója — »mert alkotórészei közt a legnagyobb mennyiségben tiszta, jó sáváci tejet tartalmaz és ez oknál fogva már a 3—4 hónapos csecsemő is jól tűri és mert a csontképződést előmozdítja. Óva intünk utánaotoktól. 1242

Fog-Krém
KALODONTI
Szájviz

— **Az ügyvédi pálya megnehezítése.** 1174 Az ügyvédi szervezetnődosító törvényjavaslat a képviselőház előtt fekszik. Ebből most már pár hét alatt kétségtelenül törvény lesz, mert hiszen Székely miniszter és Balogh államtitkár több ízben kijelentették, hogy ezt a kérdést tekintik az igazságügyi és kultuszárca legégetőbb s leggyorsabb megoldást követő problémájának. Az ügyvédjelölti gyakorlat meghosszabbítására vonatkozó törvényjavaslat már beferjesztetett a képviselőházba. Ez az új törvény az ügyvédjelölti gyakorlatot két évvel meghosszabbítja s a gyakorlat megkezdését a doktorátus megszerzésétől teszi függővé. Atiknek tehát jogi vizsgái (szigorlat, alap-államvizsga, ügyvédi) vannak hátra, saját érdekükben sieszenek, mert az új rendszer az egész vonalon a vizsgák anyagának megtízszereződését és eddig nem ismert szigorúságot és precizitást hoz majd magával. E tendencia különben már is érezhető, mert a cenzorok lépten nyomon fokozódó követelményeket támasztanak a vizsgázóval szemben. Ne álltassa senki magát azzal, hogy a törvény méltányosságát fog gyakorolni, hanem fogjon azonnal a készüléshez, amelyre egyedül célra vezető: időt, fáradságot és költséget megtakarító gyors és biztos módját »A jogi vizsgák letétele« c munkában (IV. kiadás, negyvenedik ezer) találja leírva. Díjmentesen küldi Dr. Dobó, Kolozsvár, Bolyaitca 3. 1258—3

SZINHÁZ.

Szabadkai József jutalomjátékát a közönség azzal az osztatlan tetszéssel fogadta, melyet az agilis titkár és kiváló komikai vénával bíró színész még sokkal inkább megérdemelt, mint az az »Ezred apja« c helyzetkomikumon felépült bohózat.

Császkár katonái.

A pénteki est Szőke Sándornak szerzett jól megérdemelt sokszoros tapsot, mely valóságos ünnepléssé emelkedett. A sikerben osztályosai voltak Halasi, Fehér, Szabadkai és Erdős.

Ártatlan Zsuzsi

vasárnap este Szalma Sándor jutalomjátéka gyanánt újra színekretil.

Kínos incidens

cím alatt lapunk múlt számának színházi rovatában azt írtuk, hogy néhány bajai uriember bizonyos pótszékék miatt a »Beestelenek« előadása alatt incidens-t idézett fel. Az érintett uriember erkölcsi érzékükből indítva lapunk szerkesztőségében megneveztek magukat és kijelentették, hogy ők incidens-egytálan elő nem idéztek, hanem, amire szavahihető tanuk is vannak, éppen ezen uriembernek nobilis és tapintatos viselkedésnek volt köszönhető, hogy a színházi pénztár részéről felidézett incidens nagyobb hullámokat nem vert. Mi ezt kötelességünknek tartjuk ez objectív igazság érdekében regisztrálni.

N y i l t t é r.*

Legjobb üdítő ital

MATTONI/FELE
GLESSHÜBLER
Harmadik világháború
SÁVANYŰVIZ

A dugo egészséges

Isze tiszta, szén-sava gyöngyöző, könnyen emészthető, az egész szervezetet feltírszít!

* Az e rovatban közlötökért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Felolós szerkesztő:

S Z I R M A I V I D O R d r.

Országot hódító

utjában hozzánk is megérkezett a jelenkor **egyetlen kifogástalanul jó** magyar szivarkahüvelye a

„GONDÜZŐ“

mely vergé, önégő, **hamumentes** papirból, nikotinfogóval készül és páratlan kedvezményben részesíti
:: fogyasztóit. — Egyedüli elárúsítás ::

K O L L Á R A

:: :: könyvkereskedésében Baján. :: ::

Felosztatik 400 hold

kitünő barna homok szántó Pestmegyei Kecel községben. Koldja 500 korona. Most fizetendő tizedrész, két év alatt két tized, többi törlesztés s kölcsön. 1296-b

GAUZER ÖDÖN KALOCSA.

13573/1911. sz.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei temesvári Szt. Jakab országos vásár

folyó évi augusztus hó 10-étől bezárólag augusztus hó 15-éig fog megtartani.

Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra augusztus hó 10-ikétől csütörtökön reggeli 5 óratól kezdve van megengedve.

Temesvárott, 1911. évi július hó 1-án.

A városi főkapitányságtól:

Beé Ferenc, főkapitány

2 hold homok szegény embernek is

e l a d ó 120—200 koronával hitelbe, azontul pénzes munkában részesül. 1296-c

GAUZER ÖDÖN KALOCSA.

GUMMI-óvszerek

legúj. francia gyártmány, 12 db-onként 1.50, 2.40, 4.— és 5.— K.

NEVERRIP eredeti gyártm., 12 db 6.— K

STERYL legúj. amerikai gumi-hüvely, 8 darab 3.50 korona, 12 darab 6.00 korona.

minden eddigi gyártmányi felülül, kizárólag cégemnél kapható.

CAPOTTES rövid, eredeti amerikai, 12 darab 3.— koronától 5.— koronáig

HALHÓLYAG valódi francia „Duchamps” gyártm., 12 darab 4, 5, 6, 8 és 10 korona

Mintagyűjtemény 12 db legúj. 4 korona

Suspensor (heretartó) dréja - 50, 1.—, 1.20, 1.50, 3 K-ig

Has- és Sérvkötők a Gummihariszgyák legúj. választékban, morkék után 16 készlettel.

„GLORIA-ÖV” (havihaj ellen) 6 darab botlattel darabja 5 koronától 8.50 kor-ig

Neumayer Lipót

Értékes, gummiárúk és betegápolási cikknek raktára

V., Budapest, Váci-úthoz 2. sz. sz.

LINOLEUM-üzletem:

V. Váci-úthoz 1. (Akerkő), VII. Rákóczi-út 8. sz. sz.

Arjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök

Rendelések a legnagyobb titoktartás mellett

expédiálótnak. 1187

1296-a

1296-a

1296-a

1296-a

1296-a

1296-a

1296-a

1296-a

1296-a

1296-a

1296-a

1296-a

1296-a

1296-a

1296-a

1296-a

1296-a

1296-a

Egy ügyes fiu tanulónak

felvétetik

Stráhl István

fűszerkereskedésében, Alkotmány utca.

Örökös állást

nyerhet bárki havi 500 korona jövedelemmel, ha sorsjegyek részletfizetésre való eladójának képviselétét a

Budapesti Erzsébetvárosi Takarékpénztár Részvénytársaságnál

(Budapest VII., Károly-körút 13) elvállalja. Szakértelen nem szükséges, mint mellékfoglalkozás is üzhető.

Alapítóke 7 millió korona.

Magyar Nyugdíjbiztosító R.-T.

Budapest.

Biztosít bárkinek orvosi vizsgálat nélkül:

Aggkori nyugdíjat, rokkantsági járulékat, özvegyi nyugdíjat, gyermekneveltetési járulékat és végkielégítést 1302

mérsékeit díjtételek mellett!!!!

Iparosoknak és kereskedőknek kedvező csoportbiztosítás heti díjfértés mellett.

Élet és járadékbiztosítást orvosi vizsgálat nélkül.

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

1302

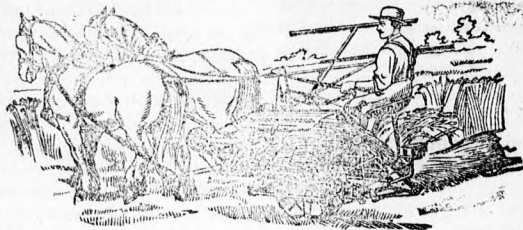
1302

1302

1302

1302

MASSEY-HARRIS C^o R.-T.

Fűkaszázó aratógép és földművelő eszközök gyára.

Toronto, Északamerika.

A világ legjobb gyártmányai.

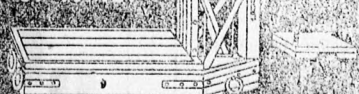
Arjegyzéket kívánatra ingyen küld a

Massey-Harris C^o R.-T.

Budapest, V., Alkotmány-u. 29. sz.

MAGYAR MERLEG-ÉSGÉPGYÁR RÉSZEVE NYTÁRSASÁG BUDAPEST

IRODA ERZSÉBET-KÖRUT 41. SZ. HÁZ
GYÁR GYOMRÓI UT. 40-42.

ELSŐRENDÜ
GAZDASÁGI KÉREKEDelmi ÉS VASÚT
MÉRLEGEK
KÉPVISELŐI KÉREKEDÉSI IRODA

1148

16846/1911. kig. szám.

Újabb felhívás

az adózó közönséghez.

Ismételve felhivatnak mindazok, kik a fegyveradóra vonatkozó vállomásukat a már közzétett határidőben be nem adták, hogy ezt a vállomásukat 8 nap alatt annyival inkább adják be, mivel ellenkező esetben adójuk a törvényben meghatározott súlyos következmények terhe alatt hivatalból fog megállapíttatni.

Kelt Baja, 1911. július 25-én.

Dr. Móder Géza,
adóügyi tanácsnok.

2139/1911. sz.

Pályázati hirdetmény.

Felsőszentiván községben üresedésben lévő községi segédjegyzői állásra, mely állás javadalma a községi pénztárból 800 kor. fizetési kielégítés címén az állam pénztárból 200 kor., összesen 1000 korona, ezennel pályázatot hirdetek. Felhívom ennél fogva pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám f. évi augusztus 15-ig adják be,

Baján, 1911. évi július hó 13.

Vojnics Máté
főszolgabíró.

4894. szám.

kapt. 1911.

Hirdetmény.

Ámbár a rettenetes kolerajárvány ma még nem oly nagy mértékben feyegető, mint a közelmúltban volt, mégis a járványbizottság rendelkezései alapján, — amelyk egyrészt a magánházak szemét és pöcegödreinek állandó tisztántartását rendelik el, másrészt megtiltják a Duna vizének ivási és főzési célokra való használatát, — újból lelkére kötöm a város nagyközönségének és elrendelem, hogy, — mivel a célszerűen alkalmazott köztisztasági rendszabályok pontos és lelkiismeretes betartása nagyon hathatós óvszer a fenyegető koleraveszedelem megelőzésére és terjedése ellen, — elsősorban tartsa be a járványbizottság fenti két rendelkezését t. i. a magánházak tulajdonosai állandóan tartásuk tisztán szemét és pöcegödreiket és a Duna vizét se ivási, se főzési célokra ne használják, azután meg tartsa állandóan szeme előtt a nagyközönség egy régebbi hirdetményem alábbi utasításait és jóakaró rendelkezéseit, minthogy a kolera behurcolása ellen csakis az éber elővigyázat és a legkörültekintőbb ellenőrzés menthet meg:

1. Ismeretes, hogy a koleracsirák — leggyakrabban az ezekkel beszennyezett kezekről vagy egyéb — használatban levő tárgyakról szoktak az emésztő szervekbe jutni. Ennélfogva fokozott gondot fordítsunk hajlékunk, testünk és ruházatunk tisztaságára és **kezeinket is minden étkezés előtt okvetlen mossuk meg.**

2. **A kolera terjesztésére kiválóan alkalmas az ivóvíz, ha ez a kolera csiráival van fertőzve,** mert a koleracsirák nemcsak hosszú ideig élnek a vízben, hanem könnyen el is szaporodnak ebben. **Ízért e veszedelem elkerülése érdekében óva intem a nagyközönséget,** hogy amennyire lehetséges, ásványvizet igyék, vagy a rendes ivóvizet használat előtt forralja föl és mindenkor **törekedjék kifogástalan kutviz élvezésére.** Ezen veszélyes napok alatt senki ne használja a folyóvizet (a Sugovica és a Duna vizét) főzésre vagy kivált ivásra és óvakodjék a közutak közelében való mosástól és öblögetéstől, hiszen az utóbbiak egyébkor is tilosak.

Az élvezetre szánt husnak, egyéb élelmiszereknek, valamint a kéznek megmosására is ne folyóvizet, hanem tiszta kúti vizet használjunk.

Nyitott közutakból csak az ostorfára erősített vödörrel szabad vizet meríteni s tilos, hogy a vízmerítő saját edényét a kutba vagy a vederbe merítthesse, mert így esetleg megfertőzhetné a vödört is, meg a kutat is.

A kut környéke feltöltendő a kutakat használók által, hogy az ellocsoló és beszennyezett viz vissza ne folyhasson a kutba.

3. A piaci árakra: husra, tejre, vajra, turóra sajtra és különösen a zöldségfélére fokozottan ügyeljünk, hogy azok minél tisztább helyekről szereztessenek be. Otthon mindezeket többszörös leöblítéssel tisztítsuk meg és tartsuk hűvös helyen vagy ahol lehet jégszekrényben.

Tejet csakis csakis fölforralt állapotban igyunk, a tejszint, habot, tejfölt lehetőleg mellőzzük. A házon kívül beszerzett egyéb élelmi és élvezeti cikkek legcélszerűbben főiforrálás vagy sütés által tehetők ártalmatlanokká, mert ily módon a koleracsirák életnek.

Igy a kenyér vagy hasonló süteményfélék a sütőben vagy tűz fölött való piritás által tehetők ártalmatlanokká.

Lehetőleg tartózkodjunk a gyümölcssevéstől vagy ha ezt mellőznünk nehezőnkre esik, akkor csak hámozva vagy leparolva élvezzük. Minthogy a gyümölcs- vagy salátaféléknek egyszerű leöblítése vagy lemosása az esetleg rájuk tapadt koleracsiráktól azokat biztosan nem tisztítja meg, azért tanácsos tartózkodni nemcsak a gyümölcsöktől, hanem mindenféle salátától.

4. **Kolerás időben lehetőleg folytassunk rendszeres életmódot.** Minthogy bármiféle emésztési zavar elősegíti a kolerában való megbetegedést, ennél fogva a **legnagyobb mértékben óvjuk magunkat a gyomorrontástól.** Órizkedjünk mindentől, ami emésztési zavart okozhatna, mint aminők a mértéktelen evés-ivás, a nehezen emészthető vagy romlott ételek. Szóval kerülendő minden, ami a gyomrot elronthatja vagy hasmenést okozhatna.

Semmiféle jeges, vagy jéghideg italt ne igyunk és a romlott vagy fiatal söröt is általában a mértéktelen ivástól különösen tartózkodjunk.

5. Minthogy a koleracsirák elterjedését mi sem segíti elő jobban, mint a lakások körül az udvarban, a kertekben összegyülemlett szemet, ürülék, melyet a háziállatok (kutyá, macska, szárnyasok stb.), sőt maga az ember is széthordhat a lábával és még a lakásba is behurcolhatja, azért szigorúan meghagyom és elrendelem, hogy a lakásokban és a házak tájékán senki ne tartson összegyülemlett szemetet, szennyes holmikat vagy rothadó hulladékokat. Különös gond és figyelem fordítható a trágyahelyek rendben- és tisztántartására, a trágyának a megfelelő helyekre való kihordására is vigyázni kell, hogy addig is, amíg a trágya az udvarról megfelelő helyére jut, a szemet, a trágya az udvarokon a kutaktól távol álljon.

A trágyalé lefolyása meg nem tűrhető, ott pedig, ahol ez a trágyagödörök szélein töcsákba ömlik, azok földdel kitöltendők.

¶ megtelt árnyékszékek gyakrabban kiürítendők.

¶ nyilvános helyek, iskolák, vendéglők, kávéházak, korcsmák, a vasut- és gőzhajállomások árnyékszékai kiválóan tisztán tartandók és mésztejjel naponta legalább egyszer fertőtlenítenendők.

Az épületek előtt elvonuló járdák állandóan tisztántartandók, söprés előtt felöntendőek, az utcára vezető nyitott vagy zárt csatornák kitisztítandók, ezek vizeinek állandó lefolyása biztosítandó és ezek is, valamint az árnyékszék s szemét gödörök vagy ládák naponkint mésztejjel (1 kiló mész 4 liter vízzel föloldva) fertőtlenítenendők.

6. Nem tudom eléggé hangsúlyozni, hogy különösen a vendéglők, korcsmák, kávéházak, szállodák, tejmérések, pékműhelyek, cukrászdák és mindennemű üzletek — ahol t. i. sokan szoktak megfordulni — különösen élelmiszerek előállításával foglalkozó kereskedések tulajdonosai, továbbá a bérkocsitulajdonosok, a fuvaroskocsisok valamint az összes gyárosok és a különféle nyilvános épületek vezetői minél fokozottabb gondot fordítsanak a tisztaságra és hogy a lehető legfontosabban kövessék és foganatosítsák a a fent is előírt egészségi rendszabályokat.

De tisztántartandók a magánlakások és műhelyek is és ezek levegőjének tisztántartására különös gond fordítandó.

7. Különös figyelmébe ajánlom a nagyközönségnek, hogy oly rosszul esetén, amellyel hasmenés, hányás jár együtt, a beteg azonnal forduljon orvoshoz s koleragyanus esetekben pedig késedelem nélkül értesítendő a rendőrség is, amely haladék talanul intézkedik.

8. Ujból lelkére kötöm a nagyközönségnek, hogy lelkiismeretbeli kötelességének tartsa fenti utasításaimat és rendelkezéseimet megtartani, nehogy mulasztás esetén kénytelen legyen a törvény kérlelhetlen szigorával föllépni azokkal szemben, akik figyelmen kívül hagyták a kolera veszedelmének elkerülése céljából tett kövérdekü rendelkezéseimet. Ugyanis a rendelkezéseimre álló karhatalommal és szaközegeimmel legkérlelhetlenebb szigorúsággal fogom gyakorolni az ellenőrzést és ha ezen ellenőrzés során vagy más uton-módon tudomásomra jut, hogy valaki a nagyközönség köréből fenti utasításaim ellenére sem tartja be szigoruan a köztisztasági szabályokat, azok ellen — megfelelő esetben saját költségükre, a legszigorubbán fogok eljárni.

Baja, 1911. július hó 16.

Dr. Molnár Mihály, rendőrfőkapitány.

17526/1911. kig. szám.

Hirdetmény.

A baja—bezdán—zombor—apatin—szondi h. ér. vasut elő-munkálatai megkezdése az 1881. évi XLI. t.-c. 8. §-a értelmében a városi tanácsnál bejelentetvén, erről az érdekeltektől a kisajátítást szennvedők oly figyelmeztetéssel értesítettek, hogy a kisajátítási összeírás a városi gazdasági hivatalban a délelőtti hivatalos órák alatt betekinthető.

Egyben nevezett h. é. vasutak részéről előterjesztett kérelemhez kégest a kisajátítás iránti egyezség megkísérlése végett folyó évi augusztus hó 6-ik napjának (vasárnap) reggel 8 órája a városi gazdasági hivatalba (városi szék-ház emelet 9 ajtó. sz.) Weisz Nándor tanácsnok elé határidőül kitűzetik és arra a kisajátítási összeírásban felsorolt érdekeltek egyenként, a netán egyéb érdekeltek pedig ezen hirdetmény-nyel megidézettek.

Baja, 1911. július 28.

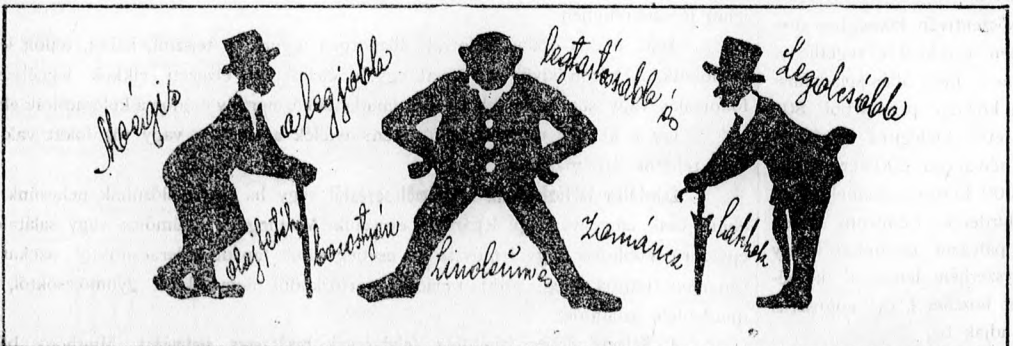
Polgármester helyett:

Erdélyi Gyula,
főjegyző.

Egy Styria
kerékpár

eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Vegytermények, kátrány, carbolineum és különféle fertőtlenítő szerek, fedellemezek, ecsetek és háztartási cikkek

Úszár József festékspecialistánál, Főter, a takarékpénztár épületében.

— Szalmakalap-lakk és kerti butor festékek nagy raktára! —

1263